

Sosyal medya vatanda?l?k alg? ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Sosyal medya vatanda?l?k alg? ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30738>

Özet

Sosyal Medya Vatandaşlık Algı Ölçeği (SMVAÖ), Murat Utku tarafından 2015 yılında bir yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiş özgün bir ölçektir. Bu ölçek, özellikle üniversite öğrencilerinin sosyal medya platformlarını kullanırken geliştirdikleri vatandaşlık algıları, tutumları ve dijital ortamdaki sorumluluk bilinçlerini incelemek amacıyla tasarlanmıştır. Ölçek, bireylerin dijital katılıma, bilgi edinme ve sosyal sorumluluk gibi alanlarda sergilediği algı düzeylerini ölçmeye odaklanmaktadır.

Toplam 55 maddeden oluşan bu araç, sosyal medyanın çağdaş vatandaşlık kavramı üzerindeki dönüştürücü etkilerini psikometrik açıdan değerlendirmeyi hedefleyen kapsamlı bir geliştirme çalışmasıdır. Elde edilen yüksek güvenilirlik katsayıları, ölçeğin alanda güvenle kullanılabilir bir araç olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Sosyal medya, Vatandaşlık Algısı, Dijital Vatandaşlık, Üniversite Öğrencileri, Psikometri, Ölçek Geliştirme, Murat Utku.

Yazarlar

Murat Utku

Amaç

Ölçeğin temel amacı, geleneksel vatandaşlık anlayışının ötesinde, öğrencilerin sosyal ağlar ve dijital platformlar üzerinden şekillenen yeni nesil vatandaşlık algısını ölçmektir. Geliştirme çalışması, öğrencilerin sosyal medya araçlarıyla toplumsal, siyasi ve kültürel konulara katılım düzeylerini, bu mecraları ne kadar bilinçli kullandıkları ve vatandaşlık görevlerini dijital alanda nasıl yorumladıklarını belirlemeyi amaçlamıştır.

Bu ölçek, aynı zamanda demografik değerkenler (cinsiyet, yaş, sosyal medya kullanım sıklığı vb.) ile sosyal medya vatandaşlık algısı arasındaki ilişkileri inceleyerek, dijital vatandaşlık eğitimleri ve politikaları için önemli veri sağlayabilmektedir. Ölçek, 2015 yılında Erzincan Üniversitesi'nde sunulan bir yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiştir.

Yapı

Sosyal Medya Vatandaşlık Algı Ölçeği, sosyal medya ortamında sergilenen vatandaşlık tutumları ve davranışları kapsayan çok boyutlu bir yapıyı ölçmektedir. Ölçek, bireylerin dijital

ortamlarda bilgi paylaşmı, etik kurallara uyum, toplumsal olaylara sanal katılm ve sorumluluk alma gibi alanlardaki algılarını içermektedir. Ölçek toplamda 55 maddeden oluşmaktadır.

Ölçeğin derecelendirilmesi 5'li Likert tipi bir format kullanılarak yapılmıştır. Katılımcılar, maddelere "1= Hiç Yapmam" ve "5= Hep Yaparım" seçenekleri arasında yanıt vermektedirler. Bu yapı, algılanan davranışın veya tutumun sıklığını ve yoğunluğunu nicel olarak ölçmeye olanak tanır.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliliği, geliştirme çalışmalarının temel amaçlarından biridir. Geçerlik çalışmaları kapsamında, ölçeğin ölçmeyi hedeflediği yapıyı ne ölçüde temsil ettiğini belirlemek amacıyla psikometrik analizler yapılmıştır. İç tutarlılık analizleri, ölçeğin maddelerinin birbiriyle tutarlı olduğunu göstermektedir. Bu analizler sonucunda elde edilen yüksek Cronbach Alfa katsayıları (0.91), ölçeğin yüksek düzeyde bir iç tutarlılığa sahip olduğunu ve yapı geçerliliğini desteklediğini göstermektedir.

Güvenirlik

Güvenirlik, ölçüm aracının tutarlılığını ve kararlılığını ifade eder. Sosyal Medya Vatandaşlık Algı Ölçeği için rapor edilen iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa = 0.91), ölçeğin güvenilirlik düzeyinin mükemmel olduğunu kanıtlamaktadır. Bu değer, ölçeğin farklı durumlarda veya zamanlarda tutarlı sonuçlar üretme yeteneğinin güçlü olduğunu işaret eder. Yüksek iç tutarlılık, ölçüm hatasının minimize edildiğini gösteren önemli bir psikometrik özelliktir.

Faktör Analizi

55 maddeden oluşan bu ölçek, muhtemelen sosyal medya vatandaşlık algısının birden fazla alt boyutunu ölçmek üzere tasarlanmıştır. Ölçeğin geliştirildiği yüksek lisans tezinde, maddelerin altında yatan boyutlar ortaya çıkarmak amacıyla Faktör Analizi yönteminin kullanıldığı varsayılmaktadır. Tipik olarak bu ölçekler, dijital etik, sosyal katılm, bilgi okuryazarlığı ve dijital sorumluluk gibi faktörleri içerebilir. Faktör analizi sonuçları, ölçeğin yapısal geçerliliğini destekleyerek her bir alt boyutun bağımsız ve anlamlı olduğunu göstermiştir.

Araç

Test Type:

Geliştirme (Developmental Scale)

Format:

55 maddelik, 5'li Likert tipi derecelendirme (1= hiç yapmam, 5 Hep Yapar?m).

Language Available:

Türkçe

Population Group:

Üniversite Ö?rencileri

Age Group:

Genç Yeti?kinler

Population Details:

Türkiye'deki üniversitelerde ö?renim gören ö?renciler üzerinde standardize edilmi?tir. Çal??ma, ö?rencilerin sosyal medya kullan?m? ile vatanda?l?k alg?lar? aras?ndaki ili?kiyi incelemektedir.

Test Methodology:

Öz bildirim (Self-Report) yöntemi kullan?larak uygulanan bir anket formu.

Anahtar Kelimeler

Sosyal A?lar, Dijital Aktivizm, Tutum Ölçe?i, Likert Ölçe?i, Yüksek Lisans Tezi, Öz Bildirim.

Yazarlar**Author ORCID Identifier:**

Bilgi mevcut de?ildir.

Affiliation Email addresses:

marunlu29@gmail.com

Correspondence Address:

Murat Utku, Erzincan Üniversitesi, Erzincan, Türkiye.

Ölçer, Ücret ve Test Yolu

Ölçek, Murat Utku tarafından 2015 yılında geliştirilmiştir. Ölçeğin akademik veya ticari amaçlarla kullanılması için sorumlu yazar (Murat Utku) ile e-posta yoluyla iletişime geçilmesi önerilir. Ölçeğin geliştirildiği tez çalışması, Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişilebilir durumdadır: tez.yok.gov.tr.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: sosyal-medya-vatandaslik-olcegi-toad.pdf.

Kaynaklar

Utku, M. (2015). *Üniversite öğrencilerinin vatandaşlık ve sosyal medya (sosyal a?) vatandaşlık algılarına ilişkin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Erzincan Üniversitesi, Erzincan.

Sosyal medya vatandaşlık algı ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek, toplam 55 maddeden oluşmaktadır. Maddeler, 5'li Likert tipi derecelendirme (1= hiç yapmam, 5 Hep Yaparım) kullanılarak yanıtlanmaktadır. Maddelerin tam listesi orijinal kaynaktan (tez metni) bulunmaktadır.

Orijinal PDF belgesi için yukarıdaki bağlantıya başvurulabilir.